

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto II. - Štev. 13

Gorica - 29. marca 1950 - Trst

Izhaja vsako sredo

Biti s papežem - to je katoliško

V Rimu je pokopan Peter — apostol. Tam je Petrov prestol, tam zadnja njegova škofovska stolica. Ob tem grobu, ob tem prestolu se stekata ljubezen in sovraštvo stoletji. To je, kar daje krščanskemu Rimu pravo vrednost.

Zoper vse napade na papeža in papeštvo izpovedujemo svoj, že po večstoletni starosti prečastiljivi program: Biti s papežem — to je katoliško! Kako smo naravnani napram papeštvu, to je odločilno vprašanje. To je barometer in termometer katoliškega mišljenja in čustvovanja! S papežem vedno in povsod in v vsem, za kar je papeštvo postavljeno! Brez pridržka, brez kompromisa, pa tudi brez zabavljanja in kritiziranja!

To ni bogopapstvo, to ni nikakšna intronizacija papeža kot Boga, to ni detronizacija Kristusa kot Boga, to je sveta dolžnost, to priznanje od Kristusa postavljene najvišje vidne verske avtoritete in zato praktična izpoved vere v Kristusa Boga, ki zmore iz smotljivega človeka po svoji volji napraviti nezmotljivega versko-nravnega učenika.

Papeštvo ni človeška ustanova. Najvišjo monarhično vlado Cerkev je zamislil Bog sam. Papeštvo je Kristusova ustanova. Zoper božje ukrepe je človek brez moči.

Zato je prazna želja, naj bi se Cerkev modernizirala, demokratizirala, parlamentarizirala. Tega Cerkev ne more, ker njena volja ne sme in ne more preko volje Kristusove. Papežovo cerkveno prvenstvo je zasajeno na evangeljskih tleh, zato je univerzalno tudi v tem, da je vzvišeno nad vse časovne mene in nad ves zgodovinski razvoj človeških izprememb.

Cerkvi je položil temelj Kristus, ne ljudje. Papeški primat ni sad zgodovinskega razvoja, ni posledica usurpatorske želje po oblasti, ni ustvarjen po politični pomembnosti Rima, pa tudi ljudski plebiscit ga ni rodil. Zato papež ni vladar Cerkev po volji naroda, ampak po volji Kristusa — Boga.

Kristus je dal papežu oblast, zato je naložil vernikom dolžnost pokorščine, da se dajo papežu na versko-nravnem poprišču vladati in voditi. Zato je ka-

toličan po Kristusovem ukazu dolžan, da papežev nauk sprejme in njegovo zapoved uboga.

Seveda: mrmrava, kritikujoča, ohola pokorščina je slaba pokorščina; in nobena pokorščina ni, ako kdo posluša le to, kar mu je všeč. Pokorščina papežu je merilo katolicizma, prav tako pa spoštovanja papeža.

Nekatoliško je ono tako pogostno, iz ozkih in malenkostnih vidikov porojeno zabavljanje in kritiziranje sv. stolice in njenih ukrepov, zlasti v cerkveno-političnih zadevah. Katoličan, ki je katoličan, ne jemlje s svojo besedo najvišji cerkveni avtoriteti ugleda nikdar. Svoje osnovane pomisleke sporoči na pristojno mesto in tega odločitev ponižno sprejme. Tako so delali svetniki, nasprotno pa heretiki in shizmatiki.

Papeštvo je od Kristusa ustvarjena in postavljena skala, da stoji na nji nepremagljiva Cerkev. Je pa tudi temelj vere, osnova edinstva in opora navnega in družabnega reda.

Tudi to smatramo za potrebno ugotoviti, ko govorimo o načelih.

voru je našel sporne točke med zahodnimi demokracijami in Sovjetsko zvezo ter je poudaril osnovno misel, da je mir odvisen od Kremlja.

Med drugim je dejal Acheson: »Medtem ko Sovjetska zveza vedno tesneje stiska svoj suženjski obroč okrog svojih podložnic v Vzhodni Evropi, pa so dobili prej kolonialni narodi Pakistana, Indije, Burme, Ceylona, Indonezije in Filipinov popolno svobodo in neodvisnost s pristankom tistih, pod katerih oblastjo so prej bili.«

Nato je Acheson prešel na kitajsko vprašanje. Ugotovil je, da je tudi kitajski narod gojil veliko upanje in se boril za svojo neodvisnost. Imel je že skoraj svobodo v rokah, toda ljudstvo je odreklo svojo podporo nacionalistični vladi, ki ni odgovarjala narodnim potrebam. To slabost je po svoji dobro znani taktiki izrabil komunizem in se povzpел na oblast.

Glede miru, ki je predvsem odvisen od Kremlja, je ameriški zunanji minister izjavil: »Če Kremelj želi živeti v miru z ostalim svetom, lahko takoj dokaže to svojo željo na ta način, da odpravi nevarno napetost, ki so jo ustvarila njegova pretekla dejanja. Želimo mir, toda ne za vsako ceno. Prav tako smo pripravljene podpreti vsa stvarna prizadevanja za mirno ureditev, kakor smo pripravljene upreti se napadu.«

Glavnih spornih točk je sedem:

1) Osnovni temelj za sprejemljivo rešitev nemškega vprašanja je združitev obeh Nemčiji pod svobodno izvoljeno vlado. Volitvam bi morali prisostvovati mednarodni opazovalci. Sovjetski voditelji nočejo mirovne pogodbe z Avstrijo samo zato, da ohranijo svoje sile in posebne koristi v vzhodni Avstriji. To je sabotaža politične in gospodarske avstrijske neodvisnosti.

2) Sovjeti naj bi dejansko izpolnili izjavo o osvobodjeni Evropi, ki so jo podpisali v Jalti. Zato naj bi umaknili svoje vojaške in policijske sile s področja svojih vzhodno-evropskih podložniških držav.

3) Sovjetski voditelji naj bi opustili svojo obstrukcionistično politiko v Združenih narodih.

4) Sovjetski voditelji bi nas lahko podprli pri prizadevanjih za uspešno nadzorstvo nad atomskim orožjem in za omejitve oboroževanja na splošno.

5) Kremelj bi se lahko odpovedal komunističnim organizacijam, ki skušajo pod njegovo nadvlado po vsem svetu zrušiti utrjene vlade, s katerimi je sovjetska vlada na zunaj v prijateljskih odnosih.

6) Sovjetski voditelji bi lahko spodobno in spoštljivo postopali z uradnimi predstavniki vseh držav.

7) Može v Kremlju bi se na splošno lahko vzdržali načrtnega goljufanja svojih narodov, katerim nudijo popačene slike o zunanem svetu in še predvsem o naši državi.«

Razgled po svetu

Borba prihaja na parlamentarna tla

Naval socialkomunistične levice na De Gasperijevo vlado se nadaljuje. Prejšnji teden je skušala zadeti in omajati vlado z nastopom nahujskih ljudskih množic in s proglasitvijo generalnega štrajka. Oboje ji je spodletelo. Pri številnih demonstracijah, ki so se ponekod sprevrgele v krvave izgredne med nastanitim delavstvom in policijsko silo, so bili ubiti trije razgrajači. Vsled tega je bil 22. t. m. proglašen generalni protestni štrajk po vsej državi. Nekomunistični sindikati se pa stavke niso hoteli udeležiti. Ker je tudi med neorganiziranim delavstvom bilo mnogo stavkokazov, se je stavka v bistvu ponesrečila. Razen v nekaterih glavnih središčih je bilo javno življenje skoro v vsej državi povsem normalno. V Gorici so delale vse trgovine, vsa podjetja in vsi uradi; tudi promet ni kazal nobene motnjave. Splošno se je trdilo, da v Gorici še komunisti niso strajkali.

Za tekoči teden se pripravlja napad na vlado na parlamentarnih tleh. Opozicija je vložila zaradi varnostnih odredb vlade vrsto interpelacij. Pri razpravljanju o teh interpelacijah bo prišlo, kot piše časopisje, najbrže do ostrih »parlamentarnih spopadov«.

Volitve v Jugoslaviji

V nedeljo 26. t. m. so bile volitve v Jugoslaviji. Ker vemo,

kako se volitve tam preko vršijo, se skoro niti ne spodobi o njih pisati. Saj kakor drugič ne srečni volivci tudi tokrat niso imeli možnosti, da bi svobodno volili, temveč so morali izvršiti, kar jim je bilo naročeno, da so se izognili še večji nesreči. Mi kot kronisti smo pa dolžni o tem poročati, čeprav se nam upira.

Po poročilih, ki jih je priobčilo italijansko časopisje, je Tito z izidom volitev zadovoljen. 95% vseh glasov je bilo oddanih za njegovo Osvobodilno fronto, njegova zmaga je tedaj popolna. Poročati o navdušenju, s katerim so volivci šli na volišče in o nestrpnosti, s katero so že v zgodnjih jutranjih urah čakali pred volišči, da bi oddali svoj glas za »prihljubljeni« Titov režim, bi pomenilo žaliti naše čitatelje, ki vedo, kako skušajo komunisti z izmišljotinami in z zaukazanimi akcijami oslepariti svetovno javnost o resničnem razpoloženju jugoslovanskih narodov.

Mi, ki živimo tu tik državne

meje, čujemo dan za dnem zadušeni krik zaslužnjega naroda tam preko. Mi smo tudi dobro poučeni, kako se ljudje za volitve sploh niso brigali, kako se s številnimi volišči, kjer je malo volivcev, skuša preprečiti vsako nasprotno delovanje, kako se v nedeljo nihče ni smel ganiti iz domače vasi, kako je pri samo eni kandidatni listi vsak odpor nemogoč, itd., kratko, mi vemo, kako so bile nedeljske volitve velika sleparija.

Belgijska kriza

Spor med pristaši kralja Leopolda in njegovimi nasprotniki se še zaostruje. Slednji nočejo nič upoštevati, da je kralj pri ljudskem glasovanju dobil večino in da je po demokratičnih načelih pravilno, če parlament na podlagi tega plebiscita odloči svoje nadaljnje ukrepe. Na tem temelju ni mogoče več sestaviti nove vlade in bo zato prišlo najbrže do novih volitev.

Dva Achesonova govora

Znano je, da so Sovjeti zadnje čase zelo poživili tako imenovano mirovno ofenzivo ter začeli iskati stike z zahodnimi diplomati. Verjetno so jih k temu prisilile notranje težave v Sovjetski zvezi sami in podložniških državah, po drugi strani pa bi morda želeli zazibati zahodni svet v prepričanje, da mu z Vzhoda ne preti nikaka nevarnost in da so zato silno drage vo-

jaško-obrambne priprave nepotrebne in odveč.

V tem vzdušju je imel ameriški zunanji minister Acheson dva zelo zanimiva in važna govora.

Prvega je Acheson posvetil Aziji in označil nazadnjaški imperializem sovjetskega komunizma ter njegovega spremljevalca — kolonializem — za največjo nevarnost, ki preti svobodni azijskih narodov. V drugem go-

Boristu Kraigherju ni mar resnica

V soboto 18. marca je imel Boris Kraigher, partijski kandidat za poslanca na Primorskem, volivni govor v Ajdovščini. V svojem govoru je hotel pojasniti stališče jugoslovanske vlade pri reševanju tržaškega vprašanja. Pri tem se je silovito zaganjal v italijanske šoviniste, imperialiste in seveda tudi v Vatikan. Frontaška »Soča« prinaša iz tega govora sledeči odstavek:

»Tov. Kraigher je povedal, da je tržaški škof Santin zahteval od duhovnikov iz Kopra, naj ne dovoljujejo vernikom čitati slovenskih listov. V Italiji in na Koroškem so škofje izdali ukaz, s katerim prepovedujejo čitanje slovenskih listov. Tako so se znašli na isti fronti: Orlando, Vatikan, Margotti, Santin, Togliatti, Informbiro in Vidali...« Tako je obrekoval Cerkev tov. Kraigher v Ajdovščini. »Soča« se je zdelo potrebno, da je njegove besede ponatisnila in podčrtala kot izredno pomenljive in resnične. S tem je pokazala, da tudi njej kakor Kraigherju ni prav nič mar resnica, temveč ji vsaka prilika pride prav, če more vreči blato na Vatikan in katol. cerkev. Saj pri nas vsakdo ve, da Vatikan nima prav nobenega poslanca v rimskem parlamentu, da bi mogel ploskati Orlando ali Togliattiju; prav tako se vatiškanska diplomacija ne vtika v tržaško vprašanje, ker je njega rešitev stvar drugih diplomatov

in ne vatiških. Tretjič bi »Soča« vsaj to lahko izpustila, da škofje na Primorskem in na Koroškem niso prepovedali branja slovenskih listov, temveč so prepovedali čitanje komunističnih listov. To pa ni isto. »Soča« smo to že enkrat povedali, a se zdi, da je trde glave, kakor njen tovariš »Primorski dnevnik«. Prepoved branja pa ne zadeva samo slovenskih komunističnih listov, temveč zadeva vse komunistične časopise, tudi italijanske. Tega škofje zopet niso storili na svojo roko, temveč so le povedali, da se dekret sv. oficija z dne 1. jul. 1949 nanaša tudi na nekatere naše krajevne liste. Dekret pa zopet zadeva vso Cerkev in ne samo naše kraje.

Najbolj smešen je četrti ošitek, da sta Vatikan in Togliatti v isti fronti, ko je »Unità«, znano Togliattijevo glasilo, iste dni objavila članek z naslovom: »Vatikan utrjuje vezi z Wall Streetom« (z ameriškim zunanjim ministrstvom). Moskovski radio pa skoro neprenehoma napada Vatikan, češ da je zvezan z imperialisti.

Iz tega se vidi, kako zagrizeni nasprotniki in nezaslišani obrekovalci Cerkev so titoveci. Zato pozor na njihovo propagando!

Naša prih. številka izide na 8 straneh in bo stala 30 lir.

Šesta postna — cvetna — nedelja

Iz svetega evangelija po Mateju (Mt 21, 1-9):

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in prišel do Betfage ob Oljski gori, je poslal dva učenca ter jima naročil: *Pojdita v vas, ki je pred vama, in takoj bosta našla oslco privezano in zrebe pri njej. Odvezita ju in pripeljita k meni! In če bi vaju kdo kaj vprašal, recita: 'Gospod ju potrebuje.'* in takoj ju bo pustil. — *To vse pa se je zgodilo, da se je spoznalo, kar je bilo napovedano po preroku, ki pravi: 'Povejte hčeri sionski: Glej, tvoj kralj prihaja k tebi, krotak in sedeč na oslicu, zrebetu vprežne oslice.'* — *Učenca sta šla in storila, kar jima je bil naročil. pripeljala sta oslco in zrebe; in položili so nanji svoja oblačila in so ga nanja posadili. Zelo veliko ljudi je razgrnilo na pot svoje plašče; drugi so pa sekali vejice z dreves in jih stlali po poti. Mnogi pa, ki so šle pred njim in za njim, so vzklikale: Hozana sinu Davidovemu! Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!*

*.

V svojem zemskem življenju je Jezus na cvetno nedeljo doživel največjo slavo. Ljudje so bili kakor omamljeni. Nepopisno navdušenje se jih je polastilo ob pogledu na Jezusa. Lep je moral biti prizor, ko so stlali veje po tleh in pogrinjali plašče. A Jezus ob vsem tem navdušenju ostaja resen. Pred seboj že vidi veliki petek, ko mu bodo prav ti ljudje klicali smrt na glavo: Križaj ga, križaj ga! Ko bo omahoval pod križem, ga bodo zmerjali in psovali. — V velikem tednu se stikata Jezusovo največje povišanje in ponižanje.

Zadnji teden posta so v Jeruzalemu že okrog leta 400 imenovali »veliki teden«, in res po pravici nosi to ime. Cerkev je vsa poglabljena v skrivnost Jezusovega trpljenja in odrešenja. V svojih liturgičnih obredih, zlasti zadnje tri dni, skuša čimbolj obnoviti najvažnejše dogodke iz Jezusovega trpljenja.

Na veliki četrtek nas Cerkev popelje v dvorano zadnje večerje, kjer je Jezus ustanovil zakrament Ljubezni, sv. Rešnje telo. — Iz glavnega oltarja se sveta hostija prenese na stranski oltar, kjer je pripravljen božji grob. Sredi luči in cvetja kraljuje Jezus in vabi ljudi k čiščenju. Vsi drugi oltarji so prazni in oropani prtov in vsega okrasja. Zvonovi in orgle utihnejo in molčijo do velike sobote. Iz zvonika se oglašja namesto prijetnega zvonjenja hreščee ropotanje raglje. Cerkev žaluje, ker bo to noč Jezus nastopil svoje trpljenje; prijeli ga bodo na Oljski gori. V

Koledar za prihodnji teden

2. aprila. NEDELJA. Šesta postna — cvetna. Frančišek Paveljski.
3. PONEDELJEK. Rihard, škof.
4. TOREK. Izidor, škof.
5. SREDA. Vincencij Fererski.
6. ČETRTEK. Veliki četrtek; spomin postavitve zakramenta svetega Rešnjega telesa.
7. PETEK. Veliki petek. Spomin Jezusove smrti na križu. Strogi post.
8. SOBOTA. Velika sobota. Diosa tuzij.

spomin na Jezusovo ponižnost, ko je umival noge svojim apostolom, v škofijski cerkvi škof umije in poljubi noge dvanajsternim starčkom.

Na veliki petek je v cerkvi še večja žalost. Svete maše ni; križi, ki so bili od tihe nedelje dalje zakriti, se odkrijejo. Veliki cerkveni križ se izpostavi čiščenju. Pred njim se danes poklekne na obe kolena. Sveto Rešnje telo se položi v božji grob. Cerkev nam hoče čimbolj živo priklicati v spomin Jezusovo smrt.

Na veliko soboto pa se žalost polagoma umika veselju. Že se kaže upanje na Jezusovo vstajenje. Zvonovi in orgle se zopet oglašajo. Zgodaj zjutraj se pred cerkvijo blagoslovi ogenj. Otroci ga potem raznesejo domov. Nekdaj so gospodinje zane-tile ogenj šele z blagoslovljenim ognjem. V cerkvi se molijo dolge prerokbe, ki napovedujejo Jezusovo vstajenje. Med sveto

mašo se prvikrat sliši »aleluja«. Čez dan se blagoslavljajo velikonočne jedi.

V nekdanjih časih so veliki teden preživel v strogem postu ob kruhu in vodi; nekateri celo po dva dni niso vzeli ničesar. Počivalo je vse hlapčevsko delo. Vladaži so prepovedali sodne razprave, izterjevanje dolgov, vse javne posle in zabave.

Lep in pretresljiv je veliki teden. Toda njegovo veličino bomo občutili le, če živimo s Cerkvijo in se udeležujemo cerkvenih obredov. Starši naj privoščijo zlasti otrokom to veselje in naj jih pošiljajo zadnje tri dni velikega tedna k obredom v cerkev. V teh dneh je tudi primerno, da počiva vse težje delo, zlasti na polju, kolikor je mogoče. Spremljajmo v duhu Jezusa v njegovem trpljenju, da bomo potem bolj občutili veselje velike noči.

NEDELJSKA MOLITEV

VSEMOGOČNI, VEČNI BOG, KI SI ČLOVEŠKEMU RODU V POSNEMANJE PONIŽNOSTI DAL MILOST, DA SE JE NAŠ ZVELIČAR UČLOVEČIL IN TRPEL SMRT NA KRIŽU: DAJ MILOSTNO, DA BOMO SPREJELI MUKE NJEGOVEGA TRPLJENJA IN SE Z NJIM UDELEŽILI VSTAJENJA.

Možje in fantje iz Gorice!

Hvaležnost do Kristusa nam veva, da se mu za velikonočne praznike oddolžimo za njegovo trpljenje in smrt z vrednim prejemom sv. zakramentov. Da boste tej svoji krščanski dolžnosti laže zadostili, vam vaši dušni pastirji letos nudimo posebno priliko za velikonočno spoved in sv. obhajilo v cerkvi sv. Ivana na oljčno soboto in nedeljo. Spovedovanje se začne v soboto 1. aprila ob sedmih zvečer. Ob osmih nagovor in kratek blagoslov. Nato zopet spovedovanje, dokler bodo spovedanci. Na razpolago bo več spovednikov.

V nedeljo 2. aprila ob osmih sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Med mašo bo petje pasijona v slovenskem jeziku.

Vabimo vas, možje in fantje, da ta dan zadostite svoji velikonočni dolžnosti.

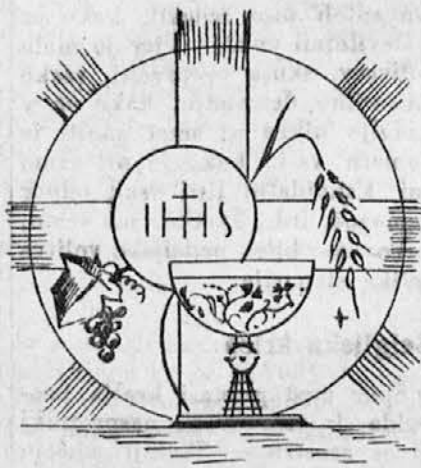
Vaši dušni pastirji v Gorici

NBI Ta pobožnost je samo za možje in fante.

Velikonočna duh. obnova za izobražence v Trstu

Vse tržaške izobražence vabimo, da se udeležijo velikonočne duhovne obnove. Govori bodo, kakor druga leta, v jezuitski kapeli (Via del Ronco 14, vhod skozi dvorišče) 3., 4. in 5. aprila ob osmi uri zvečer.

Ne pozabimo na »eno potrebno« in da je pobožnost za vse koristna (ad omnia utilis) in udeležimo se vsi!

Škofov dan v Gorici

Praznik Marijinega oznanjenja je škofov dan za gorško mesto in za nadškofijo, ker se ta dan praznuje obletnica škofovskega posvečenja msgr. Margottija. Letos je ta praznik minil še prav posebno priskrbeno. Zjutraj je g. nadškof maševal v kapeli gorškega Malega semenišča in podelil več nižjih in višjih redov. Med drugim je posvetil za mašnika č. g. Bogomila Breclja. Ob 10. je prisostvoval slovesni korni maši, ki jo je daroval skolastik stolnega kapitlja msgr. Brumat. Zvečer ob pol sedmih je bila večerna pobožnost s pridigo in škofovim blagoslovom. Zjutraj pri novomašniškem posvečenju je bilo navzočih lepo število novomašniških znancev Vipavcev, med

njimi tudi eden njegovih bratov. Novomašnik je še isti dan odpotoval v Rim, kjer je na tihem delo daroval svojo prvo daritev v katakombah na grobu mučenca. Sv. daritvi je prisostvovalo večje število rimskih Slovencev z g. dr. Blatnikom na čelu.

Vincencijeva konferenca na oljčnico v Trstu

Na oljčno nedeljo bo slovenska tržaška Vincencijeva konferenca v Trstu in na podeželju tržaške škofije delila na cerkvenih vratih blagoslovljene oljčne vejice. Prostovoljni prispevki gredo v prid slovenskim revežem. Radodarno prispevajmo!

Odbor

Iz življenja Cerkve

Izreden naval svetoletnih romarjev

Pretekli teden se je nabralo v Rimu toliko romarjev, da je moral imeti sv. oče javno audieno v baziliki sv. Petra. Čez 20 tisoč jih je bilo iz raznih krajev sveta in raznih jezikov, ki so preteklo sredo napolnili baziliko. Sv. oče je prišel med nje ter jim z nalašč pripravljenega odra govoril, ker pri sv. Petru ni priznice.

Japonski general svetnik?

Med laiki, ki so dosegli visoko stopinjo popolnosti, je tudi japonski general Oggianu, ki je umrl leta 1915, izgnan iz domovine, na Filipinskih otokih. Ker je bil odločen katoličan, je moral v izgnanstvo, kjer je tudi umrl. Sedaj se je začel proces, da bi ga proglasili blaženim.

Pred nedavnim so japonski katoličani dosegli novo odlikovanje, ko je bil imenovan za prvega sodnika vrhovnega sodišča v Tokiju senator Tanaka Kotaro, ki je odličan katoličan. Javnost je sprejela njegovo imenovanje z odobravanjem.

Cerkev in framonstvo

Italijanski prostozidarji so po vojni postali zopet močni. Pri tem se poslužujejo posebne taktike, da hočejo prikazati svoje gibanje kot veri nenasprotno. Temu so mnogi nasledili in se vpisali v framonске lože. Sedaj pa je p. Cordovani, član kongregacije sv. oficija, objavil članek,

v katerem pojasnjuje, da je framonstvo ostalo v svojem bistvu takšno, kot je bilo. Zato ne sme nihče pristopiti v framonsko ložo, ne da bi zapadel cerkveni kazni izobčenja, ki je še vedno veljavna, kot predpisuje cerkveni zakonik.

Bl. Pavla Elizabeta Cerioli

Na praznik sv. Jožefa je bila nova beatifikacija pri sv. Petru. Blaženim so pristeli Pavlo Elizabeto Cerioli, ustanoviteljico reda sester sv. Družine. Nova blažena je po rodu Italijanka in je živeła v preteklem stoletju. Bila je plemenitega rodu ter je pred vstopom v samostan bila poročena in je imela tudi troje otrok. Ko ji je umrl 37 letni mož in tudi edini preostali fantič, se je posvetila skrbi revnih, katerim je razdelila svoje bogastvo in pozneje ustanovila še poseben red, ki skrbi predvsem za reveže.

Motorizirani duhovniki

Na Nemškem je vprašanje dušebrižništva med begunci zelo pereče in težavno. Begunci so po večini raztreseni v protestantskih krajih, kjer ni rednega dušnega pastirstva in so po vrhu še precejšnje razdalje. Zato so si začeli škofje pomagati s tem, da pošiljajo med nje duhovnike na motornih kolesih. Ti zbirajo vernike, kjer morejo, masujejo, spovedujejo, učijo krščanski nauk, potem pa hitijo naprej na novo postojanko. Nabaviti mislijo 2 tisoč motornih koles.

Romarski shod v Ricmanjih

Ne bo odveč, če zvedo vsi brajci našega lista, kako je bilo na shodu pri sv. Jožefu v Ricmanjih. Pred vsem je o pravem romarskem shodu težko govoriti. Tam v jeseni so imeli v Bregu nekakšno superfesto za komunistično časopisje. V resnici je bila v oni vasi prava zmešnjava in kratko rečeno: pustovanje v jeseni. Skoro nekaj podobnega se zdi na prvi pogled letošnji shod v Ricmanjih. V malo vas so se nagnete prave »ljudske množice« od vseh strani. Popoldne od treh do večera si se težko preril skozi vas. V cerkvi je seveda še bilo prostora, toda premnogi je niso obiskali od znotraj. Za te ljudi pomeni Ricmanje samo izlet in sprehod. Vse to še končno ne bi kvarilo lepega razpoloženja. Toda iznajdljivi komunisti so pristavili svoj veliki lenček in popoldne so kar mnogi »romarji« nosili na prsih značko z oljčno vejico miru in golobčkom, pod katerim je bilo napisano v dveh jezikih: Združeni za mir! — Nekoč je Gospod Jezus z bičem očistil jeruzalemski tempelj in njegov trg. Kaj mislite, če bi Jezus danes hodil po Bregu, bi ne storil istega okrog romarske cerkve svojega rednika?!

Edini prostorček, kjer si se vsaj

malo lahko razgovoril s prijatelji, je bil okrog cerkvenega zidu. Druga leta so tukaj prodajali razne spominke in neštete »ricordix«, letos pa je bil vsaj tukaj na vso srečo in splošno zadovoljstvo prvih romarjev blaženi mir. — Služba božja v cerkvi je bila lepa in slovesna kot je to v Ricmanjih stoletna tradicija. Zal nam je, da ne moremo pohvaliti sodelovanja domačinov. Popoldne se je vršila vsa služba božja brez pravega petja. Orgle so mirovale in kor je bil prazen. Kaj takega se ne zgodi v nobeni cerkvi okrog Trsta, kadar je opasilo! Najlepše je vedno tako, da se vsaj pri blagoslovu vrsti zborna in ljudsko petje. — Kot skromen opazovalec zaključim tako: pravi romarski shod v Ricmanjih je v nevarnosti. Če odgovornih in prizadetih ne sreča pamet, če ne bo v bodočnosti bolj poskrbljeno za javni red in zlasti še za dostojnost na cestah, bo 19. marec le samo še izlet za »ljudske množice« in celo prilika za rdeče nabirke. Prav zdi se, da vsa nesreča prepadajoče romarske poti izvira iz starega ricmanjskega upora proti Cerkvi; ta upor je danes praktično večji kot v začetku tega stoletja. Kot povsod velja tudi tu: hoteti je treba in vse se popravi!

Ob Finžgarjevi 80 letnici

V počastitev in v spomin na 80 letnico rojstva pisatelja Franceta Sal. Finžgarja (roj. 1871), je oskrbel marljivi g. profesor Ferdinand Kolednik ponovni natis svojega francoskega prevoda Finžgarjevih »Sedem postnih slik« — Sept tableaux pour le Carême — traduit du slovène. Lična knjižica je izšla letos v zalogi Chantecler, Montreal, Canada že v tretji izdaji, kar dokazuje, da so ta premišljevanja tudi med Francozi našla ugoden odmev. Prevajatelj

smo hvaležni, da je seznanil zunanji svet s tem lepim in globoko zajetim verskim spisom našega Finžgarja, ki je med Slovenci samimi bolj poznan kot leposlovni pisatelj.

Sastirček

za mesec april izide v soboto 1. aprila. Pohitite, da ga otroci dobijo še pred veliko nočjo!

Kulturni obzornik

9. Slov. kulturni večer v Trstu

Malo je predavatelj, ki bi znali tako živo, lepo in razumljivo podati tudi najtežje in zamotane pojave iz okultnega sveta, kakor sedemdesetletni častitljivi msgr. dr. Jakob Ukmar. Znano je, kolik je on strokovnjak na polju astronomije — snov, o kateri bi najraje govoril cele dneve — toda, da je tudi v okultnih vedah kakor v špiritizmu, hipnozi, telepatiji, sugestiji, somnambulizmu tako doma, da jih lahko prikaže poslušalcem v preprosti govorici in tudi zasoli, če je treba, z veselimi dovtipi, tega pa najbrže nihče od učenega monsijnorja ni pričakoval.

Zato je potekel večer res znanstveno — kulturno in tudi veselo v veliko zadovoljstvo številnega poslušalstva. Msgr. dr. Ukmarju je Slovenska prosveta za uspeli večer prav toplo hvaležna.

Merodajne oblasti, zlasti Zav. vojaško upravo pa zopet rotimo, naj bi že končno odstopile ali nakazale v mestu večjo dvorano za slovenske demokratične in katoliške kulturne prireditve. S tem bi dokazale pred zgodovino in svetom, da so nele nepristranski upravitelji poverjenega ozemlja, ampak tudi dalekovidni in dosledni politiki v izvajanju velikih načrtov. Naj ne prezirajo malega, toda značajnega in močnega slovenskega naroda, na čigar usodo na tem ozemlju so obrnjene oči tolikih milijonov sužnjev onstran jeklene žice!

..*

Dne 4. aprila bo predaval msgr. dr. Franc Močnik o »Osmerih blagrh«, kjer bo zajel misli o modernem pojmovanju krščanstva, krščanske etike in katoličanstva v svetu. Po predavanju bo nastopil dekliški pevski zbor iz Doline pod vodstvom č. g. Jakomine, ki bo zapel več narodnih in cerkvenih pesmi.

Pridite polnoštevilno in pripeljite tudi znance! Večer bo zanimiv in poučen.

Začetek bo ob 19.30 v Marijinem domu v ulici Risorta 3.

4. Slovenski kult. večer v Gorici

V sredo 15. marca je bil v prostorih Kat. tiskarne v Gorici IV. kulturni večer, ki bo ostal iz dveh vzrokov zapisan na častni strani našega prostovoljnega udejstvovanja. Najprej smo se na njem sicer skromno, toda dostojno spomnili 60 letnice našega pesnika Jože Lovrenčiča, ki je glavni del svojega plodnega ustvarjanja posvetil svoji dragi Gorici. Potem nam je pa ravnatelj dr. Tone Kacin

raztolmačil njegov lik in prikazal njegovo snovanje v tako izredni luči, da smo kar zastremeli. Predavanje bomo priobčili v podlistku »Kat. glasac«. Upamo, da bomo s tem ustregli našemu dijaštvu in vsej naši javnosti, ki vse pre malo pozna našega Joža Lovrenčiča.

Petje in recitacije so dale večeru okvir, ki je nudil izreden užitek.

Dve slikarski razstavi slovenskih umetnikov v Trstu

V Trstu razstavljata te dni dva slovenska slikarja, o katerih bi radi kratko spregovorili. Najprej moramo opozoriti na izredno zanimivo in lepó razstavo slikarja FRANCETA PAVLOVCA, ki razstavlja v galeriji Skorpione 18 olj pokrajinskih motivov. Slikar, ki je danes med vodilnimi slovenskimi umetniki postim presionizma, je vzbudil tudi v Trstu zanimanje predvsem v umetniških krogih. O Pavlovčevi umetnosti je bilo že mnogo pisanega in nam je zato že kar domač. Tudi njegova sedanja razstava pričča, da je Pavlovčec ostal velik lirični pesnik pokra-

jine. Vsa njegova razstavljená dela spadajo po nastanku v letá pred zadnjo vojno. Prav po teh delih pa se je Pavlovčec uvrstil v krog zapadnoevropskih umetnikov in je zavzel med njimi res dostojno mesto. Razstava je še odprta in je vredna, da si jo posebno vsi Slovenci ogledajo.

Drugi slikar, ki tudi te dni razstavlja v Trstu, pa je PAVEL KLODIČ. Že nekaj dni razstavlja v tržaški galeriji XX. septembra slike z morskimi motivi, katerih pestrost barv in slikovitost motivov z najraznovrstnejšimi parniki budi nemalo pozornost mimoidočih meščanov. Ker

slikarja naša javnost malo pozna, navedem nekaj življenjskih podatkov.

Pavel Klodič Sabladolski je čiste slovenske krvi, rojen 1887 v Trstu. Njegov oče je bil pisatelj in v času Avstrije je imel službo višjega šolskega nadzornika v Trstu. Srednje šole je Pavel Klodič končal v Trstu, vseučilišče pa v Gradcu. Pet let je bil luški kapetan, danes pa šteje že 30 let službe pri mornariškem ministrstvu v Trstu.

Ker je bil Klodič velik ljubitelj morja, je ves svoj prosti čas z največjo vnemo in vztrajnostjo posvetil slikanju morja in posebno parnikov. A kot slikar je samouk. Z vztraj-

nim delom in neupogljivo voljo pa je dosegel tako spretnost v tehniki olja in pastela, da je vzbudil veliko pozornost pri svojih znanih in prijateljih, ki so mu z odkupi del dali mnogo poguma. Njegove številne slike krasijo stene po mnogih salonih in državnih uradih v Trstu in drugod. Razstavljal je v Trstu že pred 30. leti, večkrat sam in v družbi, potem v Genovi, Gradcu, Inomestu in v Padovi.

Slike iz te razstave, ki jih je po številu 37, so delane vse iz pastela in so sami morski motivi, katerih osrednji predmet je skoraj vselej ladja. Klodič dela svoje slike tako kot vidi in občuti predmet pred se-

boj. On ne slika po nikakih predpisanih zahtevah, slikarskih teorijah ali po določenih programih. Iz obravnavanja slik se da tolmačiti, da kljub nedostatku sodobne umetnostne težnje vsebujejo mnogo njegovih lastnih dognanj, čustvenega razpoloženja in polno zaslanjane romantične poezije. Nekatere med njimi so južnjaško preosladne in obravnavane s cenenimi svetlotemnimi grafičnimi učinki, kakor kažeta sliki Barkovlje ob luninem svitu in Zaton. V splošnem pa so tehnično dovršene, stilno uravnovešene in harmonične. Med najboljše štejejo lahko Fregato, Jadra, Ocean in Meglo.

Fr. Gorše

OBMEJI...

Uporabil sem lep, sončni nedeljski dan in sem obiskal nekaj naših naselj ob meji, da bi se pozdravil z znanci in prijatelji. Marsikaj smo se pogovorili, toda tudi marsikako bridkost so mi razkrili. Naši koloni bi na splošno radi videli, da bi v predvideno agrarno reformo bili zapopadeni tudi naši kraji. Edini smo si bili v dejstvu, da naši kraji niso primerani za kolonstvo, ker je zemlja mnogo bolj donosna, kjer jo obdeluje lastnik-poseselnik. To zlasti z ozirom na terenske prilike, kjer samo kmet — svojak ne štedi truda, medtem ko kolon nima poplačanega dela.

Skrlejski kot ali sploh slovenski del dolenske občine bi rad videl, da bi občinski urad za njihov del uradoval tudi v slovenščini. Saj ako bi ne bilo renegatov bi ta občina štela skoro polovico Slovencev. Je pa ljudstvo boječe in nezaupno vsled trdih izkušenj iz preteklosti. — Krminski del naših krajev ima iste želje. Ali bi ne bilo mogoče, da bi za naše ljudi imeli enega uradnika, ki bi razumel naš jezik? — Treba je le dobre volje in človeško ter krščansko strpnosti...

Otresimo se šovinizma

Tukaj pa sem zvedel tudi nekaj, kar me je silno razžalostilo. Lansko leto je »postbellica« poslala tudi nekaj slovenskih otrok na zdravljenje v počitniške kolonije. Ti otroci niso dali v začetku glasu od sebe in starši, vsi zaskrbljeni, so hiteli iskat svoje otroke. In kaj je bilo? Otrokom je bilo zabranjeno pisati svoji staršem v slovenskem materinem jeziku. Ker so bili premajhni, da bi znali italijansko, niso mogli pisati!... Gospodje, ali vas pretakla žalostna doba ni nič naučila? Blagovolite nehati s temi šovinističnimi grobstmi in postanite — moderni! In še neko smešnost sem doznal. Neki učitelj

se je izrazil, ko je naše ljudi hudo zadela odločba, da ne smejo otroci optantov obiskovati slovenskih šol: »Za to, naj se Slovenci zahvalijo voditeljem, ki so se drznili poslati neke spomenice, katere so merodajne kroge zelo razburile! Tako torej, mi bi ne smeli niti očitati gospodom njihovih grehov in zahtevati svoje pravice... Sicer je pa ta logika ne vredna resnih, še manj pa inteligentnih ljudi.

Kardelj v Brdih

Naši Valeriščani so seveda ponosni na šolo sezidano z lastnimi močmi. Kaj vse bi zmogli mi vsi, to je ves naš trpečji slovenski narod, če bi med nami vladala ljubezen, medsebojno spoštovanje in — pravica...

In ta slednja opazka se nanaša na obisk ministra Kardelja v Brdih. Brda so tako rekoč odtrgana od sveta. Na zapadu imajo edini izhod čez Vrhovlje v Plave in dalje v Solkan. Zvezo tvorijo koriera z omejenim številom potnikov. Zdravnik prihaja iz Kanala enkrat na teden po 1-2 uri, če ni

drugače zadržan... In bolnica? V Ljubljani ali na Jesenicah, to je 100 km... V slučaju sile lahko telefoniraš v Solkan po zeleni križ, ki pride, kadar pride. Pa se ti pripelje gospod tovariš Kardelj s spremstvom približno šestnajstih velikih novih ameriških avtomobilov... Gospod minister, povemo vam glas ljudstva: »Mar bi vsaj enega teh avtomobilov pustil nam, da bi v sili mogli bolnike voziti v bolnico!«

Za kroniko: gospod minister je vsakokrat, ko se je ustavil, menjal avto in vstopil v drugega; menjaval je tudi poti uporabljajoč najbolj stranske. Seveda, da bi videl vso briško mizerijo...? Solški otroci in kolhozarji so pa vse jutro iskali kraj sprejema. To neprijetno tekanje je bilo pač plod »slabe« organizacije.

G. minister je bil v Brdih na vso živnem propagandnem posetu in je na zborovanju na Križadi pozval Brice: »Volite vsi za Osvobodilno fronto, ker ti kraji so v nevarnosti, da bi jih zgubili!«

Res smešno za odgovornega ministra, da:

1) poziva ubogo ljudstvo naj voli — edino listo, ki jo je dovoljeno voliti in da

2) straši ljudi s stvarmi, ki jih sam izvaja kot zunanji minister.

Gospodarski listek

KMEČKA OPRAVILA V APRILU

DAVKI: Ood 10. do 18. aprila plačaj II. obrok. Ne zamudi!

NA DOMU: Pomlad je tu in velika noč tudi. Zato je dvakrat potrebno, da dobro prečistiš hišo. Koristno bo, če vse prostore in opravo tudi malo poprašiš s prahom DDT, ker sedaj se bo začel javljati mrčes. Tudi okoli hiše pospravi, posebno pa pazi na gnojlišče, da se ne bi razpasle muhe. — Pomladno sonce

naj presije celo hišo skozi široko odprta okna in vrata.

V SHRAMBI je malo več ostalo. Da ne bo mrčesa — DDT. Tudi za gnjat — pršut in drugo svinjino je DDT priporočljiv. Kar poprašiš, saj pred uporabo operiš. DDT za ljudi ni strup!

V HLEVU: Kot bivaš ti rad v čistem stanovanju in ga zato prečistiš, tako se bo tudi živina dobro počutila, veselejša bo in bolj bo uspevala, če bo njeno bivališče —

METOD TURNŠEK:

Oj tiste rože...

Dekline pridejo vstrie voza. Lujza postoji in prevzetno, lokavo zakriči na voz:

»Hoj, Draško, Vrtičev študent, ki nas tako lepo gledaš, katero med nami si boš zbral?« Vsa dekleta se muzajo, se smejiyo, čakajo kako se jim bo Draško izvil.

Preklemano, kaj takega pa Draško ni slutil. Kako jih naj zavrne. Mogel bi jim brž reči: »Tisto, ki je ni med vami!«, ali bi utegnil reči preveč. Mogle bi razumeti, da misli na Cilko, ki je zdaj ni med njimi, in dekline bi Cilki to takoj povedale. Dražile bi jo s fantom-študentom! Nak, tega pa ne! Odgovor mora Draško dati tak, da bo babe urezal. Drašku se naglo posveti:

»Katero? Najrajši tisto, ki ima najdaljši jezik! Da ji bo še za burkle dober, ko mi bo kuhala!«

Dekline so presenečene. Drezajo v Lujzo:

»Viš, viš, zdaj pa imaš! Kaj dražiš študenta!«

Lujzi je nerodno. Jezna je, da jo je preklemani študent tako vščipnil. Ne sme mu ostati dolžna. Brž mu vseka nazaj:

»Hej, Vrtičev, tako velik si že, pa te morajo še krave voziti!«

Dekline se zmagovalno zakrohotojajo, da se je Lujza tako dobro izrezala in študenta pri pravem kraju posmodila.

Draško sprevidi, da bi res bilo bolj pametno, ko bi poleg voza in živine hodil peš. Zakaj ni že tega storil! Lujza bi mu ne mogla do živoga. Kljub temu pa ji Draško ne sme prizanesti. Preveč veselja bi naredil deklinam. Šine mu v glavo:

»Nič se, Lujza, ne boj za naši kravi! Ko se boš možila, bom te z njima peljal k zdavanju!«

Ta je pa gorka. Dekleta na Lujzin račun prasnejo v smeh. Lujzi zapre vso sapo. Ne zna si pomagati drugače, kot da dvigne pest in Drašku zagrozi. Draško pa se njeni dvignjeni pesti le posmehne — — —

Čim so se delavke dobro oddaljile, je Draško skočil z voza. Bal se je, da bi mu še kdo drug ne zasolil kake zaradi vožnje.

Zadovoljen je bil, da je dekleta ugnal. Malo je manjkalo, pa bi one njega. Vrag je, če en sam možki pade v tako živo dekliško gručo.

Počasi je stopal Draško ob vozu po ozkem pešpotu. Spomnil se je spet na Cilko in je bil kar vesel, da je ni bilo v oni poredni družbi. Cilka je morda zavila domov po bližnjici sama! Ko bi Draško ne imel voza in živine, bi jo gotovo udaril počez čez travnike in njive in jo kje prestregel! Joj, da nima te sreče! In vendar mu sree tako koprni po Cilki...

Tedaj pa se izza prvih hiš že domače vasi prikaže dekliška postava.

»Ali ni to Cilka? Je ali ni?« ugiblje radovedno Draško ter si z dlanjo zastira pogled. »Docela je podobna Cilki! Ona je!« V Drašku burno zatriplje sree. Jej, Cilka gre, sama prihaja! Lase ima prikupno počesane na prečko, bela bluza se ji ljubko svetli... Na prsih ima šopek. Čez roko ji visi rdeč modrček. Kaj naj Draško naredi? Prvi hip mu je nerodno, da vleče s seboj po cesti kravi in voz, on študent, osmošolec. Ali naj, ko bo Cilka prišla vstrie, živino in voz ustavi in Cilko zadrži? Kako naj se z njo pomeni? Ali naj izreče tisto čudovito, skrivnostno besedo ljubezni? Kar drgeta v Drašku. Cilka pa prihaja vedno bliže, vedno lepša, vedno mikavnejša... Nocoj ji Draško mora skazati večjo pozornost, nocoj mora razodeti tisto notranje, najgloblje...

Cilka se bliža. Drži se resnobno, vendar ji krog usten nekaj poigrava. Nekaj slutí. Tudi sama nekaj v sebi čuti. Tudi ona bi rada izrekla poseben pozdrav. Bliža se z lahkim, vendar dostojanstvenim korakom. Prsi se ji dvigajo in na njih ji žari v beli bluzi šopek rož. Cilka se bliža in oči so ji polne neke skrivnostnosti. Ta mladenič, ta študent Draško jo je bil že toliko krat iskal z očmi, jo je bil nekajkrat že spremljal in je vselej govoril tako lepo in je bil tako domač, da se ji ni nič zdel visoko gosposki, oh, ta mladenič, Draško, Draško Vrtičev — — —

Še nekaj korakov in hosta Draško in Cilka drug

hlev čist. Zato pa naj vsak dan izvineje iz hleva odpadki: par vil zjutraj in je opravljen! Hlev pobeli ali vsaj na gosto poskropi z apnenim mlekom. Tudi hlev popraši z DDT, da se ne bo razvijal mrčes. — Živina naj se dnevno nekoliko razhodi, teleta naj se pa naskačejo: zdravejša pljuča bodo dobila in močnejše kosti. — Isto velja za prašiče? Si li že poskrbel, da bodo cepljeni proti rdečici? Zmeni se s sosedi! — V drugi polovici meseca bo najbrže že nekaj sveže krme, predvsem detelje inkarnatke: polagoma navajaj živino na svežo krmo; prve dni ne krmi same, temveč pomešano med seno ali slamo. Ne krmi pa ne rosne in ne ugrete sveže krme, da ne bo žival trpela od napenjanja. — Na deteljo navajaj tudi prašiče.

V KLETI si najbrže že pretočil vino v drugo; če še nisi, ne odlašaj, ker vročina ne sme najti vina na gošči. Če je vino še sladkorno, bo v toplih dneh začelo zopet vreti. Pazi, da se ne bo razvijal kis in zato dodaj vinu kakšno snov, ki deluje proti bakterijam, ki razvijajo ocetno kislino. — Pazi tudi na vince, ki ga še hraniš za lastno uporabo. Važna je predvsem borba proti kislu. — Prazna posoda naj bo oprana, osušena, zažveplana in zabita. — Ne drži v kleti slanine in sploh mesnine.

V VRTU ti že marsikaj raste. Si na kaj pozabil? Imaš v vrtu: peteršilj, korenček za juho, majaron, zeleno, šelín, čebulo in česnik, por, špirač, radič, paradižnik, papriko, jajčevce, melancane, blitev, vrtno peso, grah, strožji fižol? Gospodinja bo kar zadovoljna, če bo imela vsega pri rokah. Najbolj grdo je, če mora »fhtati« pri sosedu malo peteršilja. Imaš vsejan ohrovt: vrzote, kapus, krmsko peso, in drugo, kar boš presadil na njive? Bučice-cukete in kumarice tudi že lahko sadiš. — Vrt bo dal mnogo povrtine: zelene njadi, če bo zemlja rahla in obilno pognojena, predvsem s hlevskim gnojem. Umetna gnojila naj služijo samo kot dodatek.

V SADOVNJAKU občudujemo drevesa v njih veličastnem oblačilu cvetju. Tu pa škodi različen mrčes, od cvetodera do gosenic. Najprej mernejše protisredstvo je »gesarol«, katerega sta dve vrsti: z enim škropimo, z drugim prašimo, učinek obeh pa je isti. Skropimo oziroma prašimo pa pred cvetenjem ali pa neposredno po odevetju. Med cvetjem ne smemo rabiti nobenega kemičnega sredstva, ker bi s tem škodovali čebelar in drugim žuželkam, ki prinašajo cvetni prah iz cvetov na cvete in s tem omogočijo zarojenje plodov.

NA NJIVI je krompir že vsajen in že klije. Pri pletju krompirja mu

lahko pognojiš s čilskim solitrom ali apnenim nitratom, ki oba hitro delujeta. — Čimprej posej koruzo in ji obilno pognoji s hlevskim gnojem: kot dodatek ali če res nimaš gnoja, lahko raztrosiš na vsakih 100 m² po 6 kg superfosfata in 1,5 kg žvepleno-kislega amoniaka. Katero koruzo misliš sejati? Napraviš poskus z ameriško križano? Bi bilo svetovati, a le če imaš res globoko in rodovitno zemljo. — Vsadi fižol, krmske buče, predvsem pa mnogo krmske pese ter ohrovt.

V VINOGRADU si gotovo že vse obrezal in povezal, pognojil in prekopal, trte zasadil in podsadil. Do polovice aprila lahko še precepiš trte v glavo. Vsa ta dela morajo biti končana, predno začne trta brsteti. Čim pa trta brsti, čim so pogonki dva prsta dolgi, moraš žveplati proti oidiji ali grozdnim plesni.

Pozno žveplanje ne zaleže: najbolj učinkovito je žveplanje takrat, ko se popije razvije in se oidij zbudi iz zimskega spanja. Če ga takrat začneš, ga bo pozneje prav malo; če pa ga takrat zanemariš, ga s poznejšim žveplanjem ne boš uničil. — Najboljše žveplo za prva žveplanja pa je »črno žveplo«, ki rabi za raztopitev malo sončne toplote in deluje že po par urah po žveplanju.

NA SENOZETI si prav gotovo zravnal vse krtine in posejal dobra travnata semena povsod tam, kjer si skopal kakšno grmičevje ali kakšno kamenje. Če tega pa še nisi storil, ne odlašaj. — Senožeti gnojíš lahko samo še z gnojnicjo, katero polivaj razredčeno in če le mogoče malo pred dežjem. — Seveda, lahko trosiš tudi še vedno superfosfat, a prva kosnja si z njim ne bo okoristila. Bo pa koristil pozneje!

Dopisi

Števerjan

Ko je s sklepom mirovne pogodbe naša vas ostala v Italiji, so merodajne oblasti v Gorici takoj izjavile, da bo obnovljena nekdanja samostojna občina Števerjan. Preden bodo izvedeni tozadevni zakonski predpisi, bo nova občina pridružena občini Kopriva, s katero bo imela skupnega župana. Njena samostojnost bo pa zajamčena v samostojni občinski pisarni z lastnim občinskim tajnikom. Za občinskega tajnika je bil imenovan g. Stanko Šuligoj, ki je prej vodil že županstvo Kojško. G. Šuligoj je ves čas zelo skrbno in požrtvovalno urejeval županstvo in nepristransko, v zadovoljstvo vseh občinarjev vršil tajniške posle. Na žalost vseh Števerjancev zaradi osebnih prilik ne more še nadalje službovati med nami. Zato smo mu pred dnevi priredili prisrčno odhodnico, pri kateri so mu zastopnik občinarjev, potem g. župnik in tudi g. orožniški maršal izrekli zahvalo in priznanje za njegovo požrtvovalno delo. Besedam, ki so bile izrečene na odhodnici, se pridružuje vsa vas in želi g. Šuligoju vso srečo in mnogo uspehov na bodoči življenjski poti.

Sv. Jakob v Trstu

Pomlad se je veselo prismejala tudi k nam v mesto. Niso je naznanile lastovice, ki se v naš mestni direndaj ne upajo, niti marjetice in zvončki, ki jih zaman iščeš ob naših poteh. Vendar razodevajo že obrazi meščanov novo razpoloženje, zavest, da je zima spet enkrat za nami in da jadramo v nov svet, v dobo novih

upov in načrtov. Toda vse to bi le še pre malo bilo, če bi cvetoča in mnogoobetajoča pomlad ne zasijala tudi v duše s toplimi žarki milosti božje. Kot prva je občutila vso nežnost tega božjega objema naša mladina iz osnovne šole, ki je v teh dneh pristopila k mizi Gospodovi. Sledila ji je polnoštevilno srednješolska mladina iz bližnje gimnazije. Vsi ostali verniki pa bomo imeli lepo priliko poklekiniti k spovednici na cvetno nedeljo po popoldanski postni pobožnosti, ko bo več spovednikov na razplago. Možje in fantje bodo še posebej imeli v nedeljo zvečer ob 7.30 svoj stanovski govor, nakar bo sledila velikonočna spoved samo zanje. Sv. maša in skupno sv. obhajilo bo v ponedeljek ob 5.30. Na veliki petek ob 6. zvečer se bomo še enkrat zbrali v svoji cerkvi, da se poklonimo Zveličarju v grobu in tako zaključimo letošnjo postno pobožnost.

Tako se mislimo tržaški verniki pripraviti v sv. letu na velikonočne praznike in s tem postaviti temelj duhovnemu preporodu našega ljudstva.

Polnočnica za može in fante v Dolini

Na cvetno soboto 1. aprila bo v Dolini opolnoči sv. maša za može in fante. Govor bo imel č. g. Vidmar. Spovedovalo bo več duhovnikov. Vabimo može in fante iz bližnjih vasi, naj se udeležijo te polnočnice. Sveto leto glasno kliče vse stanovne nazaj k Bogu! Pridite!

»O ti, o ti, Draško Vrtičev!«

Tedaj pa proti kravam in vozu, ki je bil že daleč naprej, trobi avto in Draško se mora odtrgati od Cilke. Krepko ji stisne roko in naglo jo poljubi na čelo... S šopkom Cilkinih rož presrečen odhiti za vozom. Zdaj pa zdaj še pogleda nazaj in tudi Cilka ginjena zre za njim. Še ko Draško krave ujame in varno spelje mimo avtomobila, se Draško in Cilka drug za drugim ozreta in si radostno pomahata...

Draško drži v rokah čudovite, skrivnostne rože. Tako si je bil želel, da bi jih on poklonil Cilki in zdaj jih je Cilka prej dala njemu. Dala mu je rože, čudovite, čudovite rože — — —

***

Draško se je gibčno zavijtel na voz in veselo vozil skoz domačo vas. Šipe na oknih so gorele v zadnjih sončnih žarkih. Sadno drevje ob domovih je komaj nosilo dozorevajoče plodove. Tudi Draško je komaj zadržaval v sebi radost, ki je gorela in kipela v njem. Nageljne si je bil rahlo pripel na srajco pod telovnik tik k sreči. Zdaj je vedel, da so in morajo biti ljubeča vez med njegovim in Cilkinim srcem.

Nikdar se mu domača vas ni zdela tako mila in lepa, kot da vse veselo poje, kot da ga vse slovesno pozdravlja. Morda je takò takrat, ko se ženin pelje z nevesto k zdavanju. Da, s Cilko se bosta nekoč tudi onadva peljala... Takrat Cilka ne bo več tovarniška delavka, takrat bo kot čarobna kraljična. Takrat bo Cilka njegova...

Draško ni vedel, kdaj je zapeljal na domač dvor. Kar žal mu je bilo, da je že doma, da bosta prišli mati

Novice

† Dr. PETER UDOVIČ

V vrstah tržaškega slovenstva je zazijala široka vrzel: v prerani grob je legel eden najdelavnejših in najpožrtvovalnejših tržaških narodnih mož — dr. Peter Udovič.

Vest o smrti tega odličnega narodnega delavca nas je presemetila, ko smo že zaključevali današnjo številko. Najbrže so se Tržačani zanašali drug na drugega, mi smo ostali pa brez obvestila. Zato tudi ne poznamo nobenih podrobnosti in imamo samo bridko zavest, da se poslavljam od prijatelja, čigar izrazito osebnost bo težko nadomestiti v tržaškem javnem življenju. V časih, ko so se skoro vsi v Trstu trepetali pred komunistično Osvobodilno fronto in njeno družino, je on že sodeloval pri ustanovitvi Slov. demokratske zveze v Trstu in se oklenil »Demokracije«. Tudi slovenska tiskarna »Adrija« je imela v njem svojega pobornika in prvega predsednika. Pokojni je bil dober, zanesljiv in zaveden. Ni rabil glasnih besed, toda bil je mož beseda, prava slovenska korenina. Vsi, ki so ga poznali, in teh je bilo nič koliko, so ga spoštovali in ga bodo ohranili v svetlem, častnem spominu kot moža poštenjaka, odličnega tržaškega Slovenca. Pokoj njegovi blagi duši, njegovim žalujočim dragim pa toplo sožalje!

Smrt v tujini

Dne 1. t. m. je bil pokopan v Samoboru na Hrvaškem g. Karlo Fiegl, inšpektor državnih železnic v pokoju, ki je po kratki bolezni 26. feb. umrl v Zagrebu. Pokojni se je pred dobrimi 60. leti rodil v znani Fieglnovi družini na Oslavju in je zadnja leta pred upokojitvijo služboval v Zagrebu, kjer zapušča tudi svojo ženo. N. p. v m.! Zalujočim sorodnikom iskreno sožalje.

Delovnemu možu zaslužen priznanje

V soboto pred sv. Jožefom in v nedeljo 19. t. m. so imeli v Lazah v Slov. Benečiji prav prisrčen domač praznik. Najprej so s slovesno sv. mašo zaključili skupno spoved in sv. obhajilo. Potem so pa med pokanjem možnarjev proslavljali 30 letnico, kar č. g. Ant. Cuffolo požrtvovalno deluje med njimi. S skromnimi darovi in s toplo besedo so duhov-

ljani izkazali svojemu dušnemu pastirju vse svoje globoko spoštovanje in toplo hvaležnost za vse, kar jim je v teku treh desetletij napravil dobrega. Vsi prosijo, naj Vsemogočni ohrani njihovega slavljence še dolgo vrsto let zdravega in čilega.

Zelji njegovih duhovljanov se pridružujejo vsi, ki poznajo nesebično delo in prizadevanje g. jubilanta.

Razmejitev med Jugoslavijo in Svob. tržaškimi ozemljem

Te dni so vzdolž meje med Jugoslavijo in STO-jem postavili v razdalji približno 63 metrov 1,85 m visoke in 10 cm široke jeklene drogove z železnimi podstavki. Večina teh mejnikov je prepletkana s črnimi in belimi pasovi. Na obeh straneh mejne črte so odstranili drevje in grmovje. Na novo začrtana meja je zelo vidna in je težko, da bi je človek ne opazil.

Tako jasno označena je pasamo meja z Jugoslavijo. Meja med pasom A in B (angloameriškim in jugoslovanskim področjem) STO-ja je še vedno označena z rumeno prepletkanimi vogelnimi mejniki, med katerimi so nekateri rumeno prepleskani predmeti (drevje in skale).

»Almanah ezulov«

Udruženje ezulov za Julijsko krajino je izdalo almanah; razprodaja knjigo, ki obsega nekaj nad sto strani, po 250 lir, kar je po našem mnenju zelo visoka cena. Naše Mohorjanke so veliko cenejše.

Goriški občinski svet

Zadnja seja goriškega občinskega sveta dne 23. marca je obravnavala vse točke, ki so bile ostale prejšnjim dvem sejam. V prihodnji številki bomo priobčili pregled dela vseh treh sej.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi preobilice gradiva smo morali nekatera poročila, tudi poročila o goriških občinskih sejah, odložiti na prihodnjič.

DAROVI

ZA SLOV. DOBR. DRUŠTVO V GORICI

Namesto cvetja na grob Zorke Pertotove daruje svak g. Gorjup Leopold 500.— lir.

Bog plačaj!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ob drugem. Draško je razburjen. Naglo spreminja svoje načrte. Ne ve, kaj bi bilo bolje. Cilka rdi. Lepa in ljubka je kot vila, vsa dražestna. Draško se kot začaran ustavi in ostrmi. Razširi roke podzavestno, dejoč:

»Hoj, Cilka, stoj! Kot nevesti ti zagradim pot!«
Cilka se smehlja in ustavlja. Draško širi roke:
»Cilka, ne pustim te dalje, stoj! Hočem, da se odkupiš!« hiti Draško in spotoma pije njeno lepoto.

Cilka se ljubeznivo nasmehne:
»Kako, kako? Odkupim? S čim pa, s čim?«
Draško prijeto zavonjajo rdeči in beli nageljni na njenih prsah. Urno pokaže nanje in vzhičeno vzklikne:

»Za nageljne na prsah se odkupiš, veš! Za svoje lepe nageljne!«

Cilka se z globokim pogledom zazre v žarečega Draška:

»Ali res hočeš nageljne? Kaj boš z njimi, saj ti bodo ovenili!«

Draško je ves zavzet. Iz srca vre ljubezen:

»O Cilka, tvoji nageljni mi ne ovenejo nikdar! Pri srcu jih bom nosil in tudi tebe, Cilka!« Z mehkim pogledom se ji zazre v oči.

Cilki obraz gori. Pogled se ji sreča z Draškovim. Obema se v očeh čudovito zaiskri.

»Pa jih imej za spomin!« si z drhtečo roko snema Cilka nageljne in jih izroči v tresočo se roko Draškovo...

Draško hvaležno in rahlo pogladi lepe rože, potem pa urno z desno dlanjo poboža še rožno Cilkinino lice.

Cilka vztrepeta:

(Nadaljevanje)